

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

DƯƠNG THỊ NHÃ

**HOẠT ĐỘNG CỦA TỔ CHỨC CÔNG ĐOÀN
Ở KHU CÔNG NGHIỆP SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN
TỪ NĂM 1985 ĐẾN NĂM 2014**

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

THÁI NGUYÊN - 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

DƯƠNG THỊ NHÃ

**HOẠT ĐỘNG CỦA TỔ CHỨC CÔNG ĐOÀN
Ở KHU CÔNG NGHIỆP SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN
TỪ NĂM 1985 ĐẾN NĂM 2014**

Chuyên ngành: LỊCH SỬ VIỆT NAM

Mã số: 60.22.03.13

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. HÀ THỊ THU THỦY

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các tài liệu tham khảo có nguồn trích dẫn rõ ràng.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2016

Tác giả

Dương Thị Nhã

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy, cô giáo đã tham gia giảng dạy lớp Cao học Lịch sử Việt Nam - những người thầy đã trang bị cho tác giả tri thức và kinh nghiệm quý báu trong học tập, nghiên cứu khoa học.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn các thầy, cô giáo thuộc Phòng Đào Tạo; khoa Lịch Sử trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, các bạn bè đồng nghiệp đã động viên, nhiệt tình giúp đỡ tác giả và tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả hoàn thành luận văn này.

Tác giả xin cảm ơn Sở Công thương tỉnh Thái Nguyên, Liên đoàn lao động tỉnh Thái Nguyên, Ban quản lý KCN Sông Công đã giúp đỡ tác giả hoàn thành nghiên cứu này.

Đặc biệt, tác giả xin tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Hà Thị Thu Thủy – người đã nhiệt thành, ân cần hướng dẫn, chỉ dạy và giúp đỡ tác giả hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2016

Tác giả

Dương Thị Nhã

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Đối tượng, mục đích, nhiệm vụ, phạm vi nghiên cứu	4
4. Nguồn tư liệu, phương pháp nghiên cứu	5
5. Đóng góp của đề tài	7
6. Kết cấu đề tài	8
Chương 1: QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH TỔ CHỨC CÔNG ĐOÀN Ở KHU CÔNG NGHIỆP SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN	9
1.1. Vài nét về thành phố Sông Công, tỉnh Thái Nguyên.....	9
1.2. Quá trình hình thành, phát triển khu công nghiệp Sông Công, tỉnh Thái Nguyên	14
1.3. Sự hình thành tổ chức công đoàn ở khu công nghiệp Sông Công, tỉnh Thái Nguyên	24
Tiểu kết chương 1	28
Chương 2: HOẠT ĐỘNG CỦA TỔ CHỨC CÔNG ĐOÀN TRONG QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KHU CÔNG NGHIỆP SÔNG CÔNG GIAI ĐOẠN 1985 – 2014	29
2.1. Giai đoạn 1985 - 1995	29
2.2. Giai đoạn 1996 - 2005	33

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – ĐHTN <http://www.lrc.tnu.edu.vn>

2.3. Giai đoạn 2006 - 2014	39
Tiểu kết chương 2	62
Chương 3: ĐÁNH GIÁ VỊ THẾ, VAI TRÒ CỦA TỔ CHỨC CÔNG ĐOÀN KHU CÔNG NGHIỆP SÔNG CÔNG GIAI ĐOẠN 1985 - 2014 ..	64
3.1. Những kết quả đạt được.....	64
3.1.1. Chăm lo bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp chính đáng cho công nhân viên chức lao động.....	64
3.1.2. Tuyên truyền giáo dục và thực hiện các phong trào thi đua yêu nước trong công nhân, viên chức lao động.....	65
3.1.3. Kiểm tra tư vấn pháp luật, tài chính công đoàn.....	66
3.2. Những khó khăn, hạn chế	69
3.2.1. Trong lĩnh vực đào tạo nghề và giải quyết việc làm	69
3.2.2. Trong giải quyết chế độ tiền lương, ký kết và thực hiện thoả ước lao động tập thể.....	71
3.2.3. Trong lĩnh vực an toàn vệ sinh lao động và việc đóng, trả bảo hiểm xã hội cho người lao động	74
3.2.4. Trong việc giải quyết tranh chấp lao động và đình công	76
3.3. Nguyên nhân của những hạn chế và bài học kinh nghiệm.....	77
3.3.1. Nguyên nhân	77
3.3.2. Bài học kinh nghiệm.....	82
Tiểu kết chương 3	84
KẾT LUẬN.....	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	89
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
BHXH	: Bảo hiểm xã hội
BHYT	: Bảo hiểm y tế
TLĐLĐVN	: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam
KCN	: Khu công nghiệp
TP	: Thành phố
CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
KT - XH	: Kinh tế - Xã hội

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Thống kê các doanh nghiệp, nhà máy hoạt động trong khu công nghiệp Sông Công	19
Bảng 2.1. Thống kê số lớp và số lượt người tham gia tập huấn (1991 -1995)..	30
Bảng 2.2. Thống kê giải quyết việc làm cho người lao động của tổ chức công đoàn (1990 -1995)	31
Bảng 2.3. Thống kê số lớp và số lượt công đoàn viên được đào tạo, bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ của tổ chức công đoàn (1992-1995)	32
Bảng 2.4. Thống kê số cây xanh được trồng của tổ chức công đoàn (1990-1994)	33
Bảng 2.5. Lao động được giải quyết việc làm ở KCN Sông Công giai đoạn 2001- 2005.....	33
Bảng 2.6. Thống kê số nhà được hỗ trợ làm mới ở TP. Sông Công do công đoàn KCN Sông Công đầu tư giai đoạn 2000 -2005	35
Bảng 2.7. Danh sách Mẹ Việt Nam anh hùng được công đoàn KCN Sông Công tri ân và tặng quà năm 2005.....	37
Bảng 2.8. Thống kê số nữ công đạt danh hiệu trong phong trào giải việc nước, đảm việc nhà (2001 -2005)	38
Bảng 2.9. Thống kê số lượng người lao động KCN Sông Công giai đoạn 2006 – 2012	41
Bảng 2.10. Thống kê lớp tập huấn cho cán bộ nữ KCN Sông Công về chương trình dân số kế hoạch hóa, bình đẳng giới, chăm sóc sức khỏe (2010- 2014)	45
Bảng 2.11. Thống kê số lớp tập huấn về công tác an toàn vệ sinh lao động, vệ sinh thực phẩm, bảo hiểm lao động, phòng chống cháy nổ KCN Sông Công tham gia (2008 – 2012).....	51
Bảng 2.12. Thống kê gia đình công nhân, viên, lao động có hoàn cảnh khó khăn được công đoàn KCN Sông Công tặng quà vào dịp Tết (2009 – 2013)	56

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Bản đồ hành chính TP. Sông Công, tỉnh Thái Nguyên	10
---	----

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Quá trình toàn cầu hóa, hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay đã và đang có tác động mạnh mẽ tới vị trí, hoạt động của tổ chức công đoàn ở nhiều cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp nước ta. Phát triển kinh tế thị trường, sản xuất hàng hóa bên cạnh những cơ hội, điểm mạnh thì cũng có nhiều thách thức, hạn chế tác động đến hoạt động của công đoàn. Đặc biệt hiện nay, nước ta đang trên con đường đổi mới theo xu hướng CNH, HĐH. Việc thực hiện nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ tổ quốc vì “*Dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh*” luôn cần có sự song hành của tổ chức công đoàn không chỉ trong cơ quan, tổ chức nhà nước mà tại các KCN có vốn đầu tư nước ngoài lại càng trở nên cần thiết.

Trong sự phát triển của các KCN, việc xây dựng đội ngũ công nhân có kiến thức, tay nghề, phẩm chất đạo đức tốt là cần thiết và cấp bách. Các KCN ra đời nhằm thu hút dự án và vốn đầu tư nước ngoài để phát triển sản xuất, kinh doanh, tăng năng suất lao động, khối lượng và chất lượng sản phẩm hàng hóa đáp ứng nhu cầu tiêu dùng trong nước, phục vụ xuất khẩu. Trong số những nhân tố chi phối tới hoạt động của các KCN, nhân tố con người được xem là giữ vai trò quyết định. Để cho người lao động ở các KCN thực sự có đủ các yếu tố cần thiết (thể lực, trí tuệ, kinh nghiệm sản xuất) đòi hỏi phải có một tổ chức đứng ra để tập hợp, thu hút, tuyên truyền, giáo dục công nhân lao động thực hiện tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, quy định của Bộ Công thương, Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam và các KCN. Đồng thời, chăm lo bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp chính đáng cho người lao động và đào tạo bồi dưỡng cho họ để họ thực sự làm chủ được các thiết bị, KHCN hiện đại. Tổ chức đó chắc chắn phải là tổ chức công đoàn trong các KCN và tổ chức công đoàn chỉ thực hiện được chức năng, nhiệm vụ của mình khi ở đơn vị, cơ sở, doanh nghiệp đó có tổ chức công đoàn. Vì vậy, sự